

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/194/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417213678
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1417213678.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Majerského, v sporovej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému: I. S., T. X.X.XXXX, U. X, H., zastúpenému advokátkou JUDr. Jankou Uhrinovou, Bezručova 1, Bratislava, o zaplatenie 4.247,29 eura s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25Csp/185/2017-87, zo dňa 28.3.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach **z r u š u j e** a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.758 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.758 eur od 31.12.2016 do zaplatenia, na zaplatenie žalovanému umožnil splátky vo výške 150 eur mesačne až do celkového splatenia dlhu s tým, že prvá splátka je splatná do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia splátka je splatná vždy 20. deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca a nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatnou celá zostávajúca dlžná suma; vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania vo výške 29,88 %.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu 20.11.2017 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.247,29 eura s prísl. a nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., uzavrel dňa 13.8.2014 so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému úver vo výške 3.000 eur s dohodnutou výškou ročnej úrokovej sadzby 20,9 %, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou pravidelných mesačných splátok. Žalovaný svoj záväzok uhrádzať úverové splátky riadne a včas porušil, preto právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu zameškaných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Následne právny predchodca žalobcu vyhlásil ku dňu 22.11.2016 mimoriadnu splatnosť úveru. Dňa 24.3.2017 uzavrel právny predchodca žalobcu ako postupca so žalobcom ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej bola na žalobcu postúpená pohľadávka uplatnená v konaní. Žalobou si žalobca uplatnil časť postúpeného nároku spočívajúcu v dlžnej istine 2.978,50 eura, zmluvných úrokoch vo výške 1.249,88 eura a poplatkoch za správu úveru vo výške 18,91 eura, spolu s príslušenstvom.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie preskúmaním uzavretej zmluvy zistil, že neobsahuje náležitosti ako to ukladá zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nakoľko neobsahuje počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona, v dôsledku čoho nie je možné zistiť, koľko z mesačnej splátky vo výške sa priraduje na istinu a koľko na úrok prípadne iné poplatky s tým, že

uvedený nedostatok spôsobuje podľa § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 9 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ozrejmil, že z rozhodovacej činnosti v obdobných sporoch je známy aktuálny (žalobcom argumentovaný) právny názor vyjadrený v rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15 (Home Credit Slovakia a.s. c/a Klára Bíróová) s tým, že v rámci jeho záverov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z., avšak poukázal na súdnu praxou opakovane prijatý názor, že uvedený rozsudok nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov, nakoľko pri konflikte smernice a vnútroštátneho zákona členského štátu musia vnútroštátne súdy v prvom rade skúmať, či môžu smernici priznať priamy účinok. V sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice zásadne vylúčený a preto vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu smernici priznať aspoň účinok nepriamy, teda či môžu zákon vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice a teda eurokonformný výklad zákona však nie je absolútny, pretože takýto výklad nemôže nahradiť výslovné znenie zákona, nakoľko by sa jednalo o výklad contra legem. Podľa cit. zákona v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy sa vyžadovalo, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem iného obsahovala výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda zákon ide nad rámec Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES č. 2008/48 a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie splátok istiny ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica, avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu "splátky" pridal slová "istiny, úrokov a iných poplatkov". Súd prvej inštancie mal za to, že zákonom stanovené členenie splátky na istinu, úroky a iné poplatky nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň, aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať aj také nároky, na ktoré nemá právo. Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch mu vyplynulo, že tieto údaje musia byť obsahom samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nie iného dokumentu. Uviedol, že túto otázku je možné považovať v súdnej praxi za ustálenú, poukazujúc pri tom napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15.5.2013, sp. zn. 11Co/102/2013, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15.4.2015, sp. zn. 15Co/203/2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29.1.2016, sp. zn. 10Co/265/2015, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 25.6.2014, sp. zn. 6Co/523/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30.11.2015, sp. zn. 10Co/265/2015, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 30.1.2018, sp. zn. 27Co/310/2017, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 8.1.2018, sp. zn. 23Co/130/2017 [Krajský súd v Trnave sa vysporiadal aj so argumentáciou vo vzťahu rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15 (Home Credit Slovakia a.s. c/a Klára Bíróová)] a konštatoval, že mnoho ďalších obdobných rozhodnutí odvolacích ako aj prvoinstančných súdov je dostupných na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Považoval preto vo vzťahu k tejto otázke rozhodovaciu činnosť súdov za ustálenú a nevidel dôvod sa od nej odchyľovať; pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného o nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miere nákladov, v tomto smere prisvedčil žalobcovi, že pre určenie správnej ročnej percentuálnej miery nákladov je relevantným vzorec podľa prílohy zákona o spotrebiteľských úveroch a výpočet na internetovom portáli (v tomto prípade sa navyše jedná o portál mimo SR) môže poskytnúť len orientačný údaj. Taktiež bola správnou argumentácia žalobcu, že poisťňa má veriteľ povinnosť zahrnúť do celkových nákladov len v prípade, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok uzatvorenia poistenia, avšak táto skutočnosť zo zmluvy o úvere nevyplývala, nakoľko podľa časti I. bodu I. sa poistenie nevyžadovalo.

3. Súd prvej inštancie napokon uzavrel, že nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, keď absentuje údaj o výške splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. k), poskytnutý spotrebiteľský úver sa podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. považuje za bezúročný a bez poplatkov. Na uvedenom základe s poukazom na § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., § 40 ods. 1, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 4, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., žalobe čiastočne vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 2.758 eur ako rozdiel medzi poskytnutými a uhradenými finančnými prostriedkami spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 2.758 eur od 31.12.2016 do zaplatenia; vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že nakoľko žalobca bol v konaní úspešný v priznanej sume 2.758 eur z celkovej uplatňovanej sumy 4.247,29 eura, porovnaním úspechu žalobcu a žalovaného, priznal úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 29,88 %.

4. Proti rozsudku vo výrokoch, ktorými bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a bolo rozhodnuté o trovách konania, podal odvolanie žalobca a žiadal rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalovaného zaviazat' na zaplatenie 1.489,29 eura, úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 220,50 eura od 31.12.2016 do zaplatenia. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietal nesprávne právne posúdenie úverovej zmluvy ako zmluvy bezúročnej a bez poplatkov z dôvodu, že neobsahuje, resp. nespĺňa obligatórnu náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.

5. Súdu prvej inštancie vyčítal nesprávny právny záver, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu nerozloženia úverových splátok na jej jednotlivé zložky, t.j. splátku istiny, úrokov a poplatkov, nakoľko je v rozpore s čl. 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ako právne záväzným aktom Európskeho spoločenstva, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonom a zároveň aj v rozpore s právnym názorom vyjadreným v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, ktorým sú slovenské súdy viazané. Konštatoval, že predmetný rozsudok ako case-law Súdneho dvora Európskej únie predstavuje primárny prameň európskeho práva v kategórii právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré podľa článku 7 odsek 2 druhá veta Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ je tak právne záväzný aj pre všeobecné súdy SR. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie bol povinný prihliadať pri svojom rozhodovaní prednostne na tento rozsudok, keďže má prednosť pred zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 3.2.1977, Benedetti c/a Munari 52-76 rozhodol, že cieľom rozsudku o prejudiciálnej otázke je vyriešiť právnu otázku, ktorá zaväzuje vnútroštátneho sudcu pokiaľ ide o výklad príslušných ustanovení aktov Spoločenstva. Neaplikovaním týchto základných princípov úijného práva dospel súd prvej inštancie k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová by totiž členské štáty nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré smernica 2008/48/ES neupravuje. Podľa jej článku 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h) zmluva o úvere na dobu určitú nemusí v čase jej uzatvorenia obsahovať presné určenie, aká časť splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť na bežné úroky a poplatky. Splatnosť jednotlivých úverových splátok bola podľa čl. 1, bod 1 úverovej zmluvy stranami dohodnutá k 15. dňu v mesiaci, pričom so splatnosťou prvej mesačnej splátky 15.9.2014, pri počte 120 mesačných splátok a dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, by jej splatnosť nastala dňa 15.8.2024; žalovaný ako spotrebiteľ mal preto možnosť bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy a termíny splatnosti všetkých splátok za účelom splnenia povinností vyplývajúcich z úverovej zmluvy. Termín konečnej splatnosti úveru bez akýchkoľvek pochybností aj právne nevzdelanému priemernému spotrebiteľovi poskytuje relevantnú informáciu o tom, že úver bude musieť splácať do augusta 2024 a v spojení s dojednaním splatnosti splátok k 15. dňu v mesiaci je termín konečnej splatnosti úveru stanovený bez potreby použitia akýchkoľvek zložitých matematických operácií. Súdny dvor EÚ rozhodol, že cieľ článku 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 je splnený, ak podmienky úverovej zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Za daných okolností sa má článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok; rozloženie splátok v členení na istinu, úrok a poplatky priamo v základných náležitostiach úverovej zmluvy predstavuje rozpor s požiadavkou stručnosti, prehľadnosti, určitosti a zrozumiteľnosti základných náležitostí úverovej zmluvy ako právneho úkonu, nakoľko neexistuje racionálny dôvod, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala byť už v hlavných zmluvných dojednaniach zložitejšia ako napr. zmluva o úvere uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Súdny dvor EÚ taktiež rozhodol, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice stanovuje, že zmluva musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa. Z článku 10 ods. 2 písm. i) a článku 10 ods. 3. uvedenej smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Vzhľadom na jasné znenie týchto ustanovení je potrebné konštatovať, že Smernica 2008/48/ES nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice 2008/48/ES, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (pozri analogicky rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank Romania, C-602/10, EU:C:2012:443, body 63 a 64). Ustanovenie článku 10 ods. 2 písm. u) Smernice 2008/48/ES sa nemá vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než

sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice; na základe uvedeného sa má článok 10 ods. 2 písm. h) a písm. i) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Súdny dvor EU rozhodol, že voľba režimu sankcií je ponechaná na zváženie členského štátu, avšak ich tvrdosť musí byť primeraná závažnosti porušení, ktoré postihujú. Sankcia spočívajúca v strate nároku veriteľa na úroky a poplatky je primeraná v prípade, že zmluva o úvere neobsahuje najmä náležitosti ako je ročná percentuálna miera nákladov, počet a frekvenciu splátok, prípadne existenciu notárskych poplatkov a prípadne požadované záruky a poistenia, tak ako to upravuje článok 10 ods. 2 Smernice, teda tie náležitosti zmluvy o úvere, ktorých neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Poukázal na skutočnosť, že Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (súčasný § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.) je v rozpore so Smernicou 2008/48/ES, t. j. záväzným prameňom práva a tiež vylúčil oprávnenosť sankcie straty nároku na úroky a poplatky v prípade, že úverová zmluva neobsahuje rozdelenie úverovej splátky na jej jednotlivé zložky, t. j. na časť istiny, časť úrokov a časť poplatkov, podľa vnútroštátneho práva, keďže nejde o obligatórnu náležitosť úverovej zmluvy v zmysle Smernice 2008/48/ES a tak ani o náležitosť, ktorej absencia by bola spôsobilá spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-42/2015 možno vyvodíť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Uviedol, že právny predchodca neporušil žiadne povinnosti, preto mu vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru. Zároveň poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-565/2012 zo dňa 27.3.2014, podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušení ako i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 zo dňa 9.7.2015, podľa ktorého čl. 4 Smernice č. 87/102/EHS zo dňa 22.12.1986 (jedná sa o Smernicu, ktorá predchádzala Smernici 2008/48/ES) sa vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy o úvere poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Z uvedeného vyplýva, že ak nebude v zmluve uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravidla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná a podporne odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3 Cdo 146/2017, zo dňa 22.2.2018, ktorým je právny názor súdu prvej inštancie o nutnosti rozloženia úverovej splátky na jej jednotlivé zložky vyvrátený.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že nosnou témou obsahovo rozsiahlejšieho, no zmätočného a miestami až nejasného a nezrozumiteľného odvolania, je účelová interpretácia rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej (C-42/15), ktorou sa žalobca doslovne domáha nepriameho účinku Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vo vzťahu k § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci samej, pričom so skutkovým stavom sa dôkladne oboznámil a preto na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec posúdil po právnej stránke správne, v dôsledku čoho dospel k adekvátnemu rozhodnutiu a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2.758 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.758 eur od 31.12.2016 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd prvej inštancie venoval všetkým vydareniam a námietkam žalobcu náležitú pozornosť, pričom sa k nim, s ohľadom na ich povahu, vyčerpávajúco, jasne a zrozumiteľne vyjadril v odôvodnení svojho rozsudku; v plnej miere zohľadnil okrem iného aj rozsudok vydaný Súdny dvorom Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej (C-42/15), avšak Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. V súlade s vyššie uvedeným Súdny dvor EÚ aj vo veci C-42/15 poskytol výlučne výklad Smernice a v žiadnom prípade sa nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý celkom jasne až do 1.5.2018 požadoval, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Niet absolútne žiadnych pochybností, že zákon o spotrebiteľských úveroch išiel nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požadoval od veriteľa v čase uzatvorenia zmluvy vyjadrenie tak splátok istiny ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov, nakoľko ak by zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje Smernica (ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, teda zákaz odchýlenia od ustanovení Smernice vo vnútroštátnom práve), je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa Smernica, avšak takú terminológiu nepoužil, ale k termínu "splátky" pridal slová

"istiny, úrokov a iných poplatkov". Konštatoval, že k výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov, v zmysle ktorej sa má ustanovenie vykladať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských za bezúročnú a bez poplatkov. Vyššie uvedený záver je odôvodnený právnymi argumentmi opierajúcimi sa o skutočnosť, že priamy účinok Smernice nie je možný (nakoľko sa jedná o právne vzťahy horizontálne, teda medzi jednotlivcami) a nepriamy účinok Smernice (teda eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch) nie je možný tiež, nakoľko vnútroštátne právo - zákon, nad rámec Smernice zakotvoval prísnejšie podmienky v otázke členenia splátok, čo vzhľadom na zásadu zákazu výkladu contra legem a zásady právnej istoty zakladá prekážku eurokonformného výkladu. Okrem vyššie uvedeného eurokonformného výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý v uvedenom prípade cez zásadu zákazu výkladu zákona contra legem a zásadu právnej istoty nie je možný, je uvedený záver požiadavky členenia splátky na splátky istiny, úrokov a poplatkov, podporený tiež výkladom jazykovým (gramatickým, verbálnym) a výkladom logickým. Ozrejmil, že v otázke rozporu medzi Smernicou a zákonom č. 129/2010 Z.z. vo veci členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, nie sú v súdnej ani teoretickej rovine pochybnosti o tom, že vzhľadom na charakter spotrebiteľských sporov (horizontálne spory medzi jednotlivcami) a právnu silu Smernice ako aj vzhľadom na skutočnosť, že priamym účinkom Smernice by jednotlivcovi bola uložená povinnosť, ktorú by podľa vnútroštátneho práva nemal, nie je priamy účinok Smernice právne možný. Uviedol, že k otázke nepriameho účinku Smernice zaujali právne stanovisko všetky krajské sudy, pričom dominantná väčšina vyjadrila názor, že Smernici nie je možné vo veci členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov priznať nepriamy účinok, a to vzhľadom na skutočnosť, že by sa jednalo o výklad contra legem, nakoľko požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je od Smernice odlišná a zákonodarca v zákone zakotvil prísnejšiu požiadavku od požiadavky Smernice. Poukázal na skutočnosť, že dňa 12.10.2017 pribudol vo veci (ne)možnosti eurokonformného výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch v otázke členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov ďalší podstatný právny argument, nakoľko Národná rada Slovenskej republiky 12.10.2017 prijala zákon č. 279/2017 Z.z., ktorým s účinnosťou od 1.5.2018 upustila od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov; predmetnou novelou zákonodarca zmenil zákonnú požiadavku na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď v ustanovení § 9 ods. 2 písm. i) (predtým písm. k) sa slová "a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov" nahrádzajú slovami "frekvenciu splátok". Vyššie uvedenú zmenu zákonodarca odôvodnil skutočnosťou, že bez takejto zmeny by bol zákon o spotrebiteľských úveroch (naďalej) v rozpore so Smernicou a tiež tým, že napráva skutočnosť, že Slovenská republika pri implementácii Smernice išla, napriek požiadavke tzv. úplnej harmonizácie, nad rámec podmienok stanovených Smernicou, teda samotný zákonodarca priamo potvrdil, že zákon o spotrebiteľských úveroch je v tejto otázke v rozpore so Smernicou a že eurokonformný výklad zákona skrz zásadu zákazu výkladu zákona contra legem nie je možný. Logickým výkladom zákona o spotrebiteľských úveroch v znení zákona č. 279/2017 Z.z. a zákona v znení do nadobudnutia účinnosti zákona č. 279/2017 Z.z., metódou a contrario, je možné dospieť k záveru, že ak od 1.5.2018 zákonodarca zmenil zákon tak, že nevyžaduje členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov, tak do 30.4.2018 takéto členenie požaduje; ak by totiž členenie nepožadoval ani do 30.4.2018, nemal by dôvod predmetné ustanovenie meniť a v podrobnostiach poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 279/2017 Z.z.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutých častiach, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutých častiach, ktorými súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 29,88 %, je potrebné zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

8. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalovaný a právny predchodca žalobcu uzavreli 13.8.2014 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému sumu 3.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal právnemu predchodcovi žalobcu vrátiť v 120 splátkach, pričom úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 18,90 %, výška splátky 58,39 eura, konečná splatnosť úveru 15.8.2024, ročná percentuálna miera nákladov vo výške 22,12 %, pri priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov vo výške 16,18 %, celková čiastka spojená s úverom bola uvedená vo výške 7.003,64 eur. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného výzvou z

26.10.2016 na zaplataenie sumy v omeškaní vo výške 1.340,46 eura a listom z 23.11.2016 mu oznámil, že 22.11.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Zo žalobcom predloženého prehľadu obrátov na úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX vyplýva, že žalovaný uhradil žalobcovi v súvislosti s úverom spolu sumu 242 eur.

9. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že zmluva uzavretá 13.8.2014 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Predmetná skutočnosť nebola v konaní ani sporná. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu uzavretej zmluvy, ktorej predmetom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru poskytnutého veriteľom spotrebiteľovi, právny vzťah účastníkov zmluvy sa spravuje zákonom č. 129/2010 Z.z.; zmluva o spotrebiteľskom úvere musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti uvedené v § 9 zákona č. 129/2010 Z.z.; tieto náležitosti regulujú formálnu i obsahovú stránku zmluvy a vzhľadom na zvýšený záujem na ochrane spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je nedodržanie kľúčových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionované v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z.z.

10. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva obsahuje iba celkovú splátku úveru, z ktorej nie je možné zistiť jej jednotlivé zložky (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.).

11. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, spočívajúca v subsumovaní zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, čo vedie k záveru o právach a povinnostiach strán sporu. Právne posúdenie je nesprávne, ak sa súd dopustí pri tejto činnosti omylu, tzn. keď na správne zistený skutkový stav aplikuje nesprávny právny predpis, tiež vtedy, keď síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo zistených skutočností vyvodil nesprávne právne závery.

12. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.'&ucin-k-dni='30.4.2014'> musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

13. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

14. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. ak zmluva o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú obsahuje dohodu o amortizácii istiny, je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

15. Podľa § 9 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z.z. amortizačná tabuľka podľa odseku 3 uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

16. Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť; jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je síce nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia, avšak v prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom (podporne III. ÚS 341/07).

17. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch jednoznačne vyjadreného v dôvodovej správe k zákonu č. 129/2010 Z.z. bolo prebrať do právneho poriadku Slovenskej republiky Smernicu 2008/48/ES. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h), písm. i) Smernice 2008/48/ES, zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradia, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru pre účely splatenia a v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou, právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. Z obsahu dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. nemožno vyvodiť, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. sprísnil požiadavku zakotvenú v Smernici 2008/48/ES; účel zákona vyjadrený v dôvodovej správe, vo vzťahu k § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES.

18. Vychádzajúc z účelu a zmyslu sledovaného § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. odvolací súd dospel k záveru, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej - ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým nestanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. Vyššie uvedené interpretačné prístupy a právne závery sa vzťahujú na právny stav v čase, ktorý bol rozhodujúci pre posúdenie správnosti napadnutého rozhodnutia; zákonom z 12.10.2017 č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k zmene (medziiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1.5.2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo možné (a potrebné) prekenuť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom. Eurokonformný výklad nemôže nahradiť absenciu výslovného znenia zákona; zásada konformného výkladu však vyžaduje, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, berúc do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatniac výkladové metódy ním uznané, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/04 zo dňa 4.7.2006, rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-456/98 zo dňa 13.7.2000, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016, zo dňa 11.10.2016).

19. V nadväznosti na vyššie uvedené právne východiská odvolací súd uzatvára, že v zmluvách dojednaných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je nutné a možné za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje teda dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky; účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej - ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby, čo napokon vyplýva aj z § 9 ods. 3, ods. 5 zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorých túto informáciu môže získať kedykoľvek v priebehu trvania zmluvy, bezplatne.

20. Odvolacím súdom zvolený eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v plnej miere korešponduje s aktuálnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.2.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017) ako najvyššej súdnej autority, ktorá plní nezastupiteľnú funkciu pri usmerňovaní (regulovaní) aplikačnej praxe súdov a odstraňovaní rôzneho výkladu zákonných ustanovení.

21. Odvolací súd zároveň pripomína, v čom spočíva základný princíp spotrebiteľských zmlúv a síce, že nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, teda také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej

neplatnosti takýchto podmienok (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na právne závery súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje skutkové a právne posúdenie uzatvorenej zmluvy aj z tohto hľadiska.

22. Pretože súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol založil na nesprávnych právnych záveroch o tom, že zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov, pri súčasnej absencii skutkového a právneho posúdenia žalobcom uplatnených nárokov podliehajúcich súdnemu prieskumu z hľadiska neprijateľných (neplatných) zmluvných podmienok, rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti právneho posúdenia nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré by dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na relevantné právne a skutkovo súvisiace otázky vo vzťahu k uplatňovanému nároku v jeho zamietnutej časti; súd prvej inštancie tým znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a nakoľko uvedený nedostatok nemožno napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

23. V novom konaní bude súd prvej inštancie povinný riadiť sa vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný. V ďalšom konaní opätovne posúdi dôvodnosť nárokov žalobcu (v zamietnutej časti), t.j. v časti úrokov a ďalších plnení požadovaných žalobcom, pričom vezme do úvahy, že uzavretá zmluva vykazuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.; zároveň posúdi, či zmluva neobsahuje neprijateľné podmienky, teda také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, napr. takých, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, ako sú rôzne poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy, za upomienky a pod.). Na základe vykonaných dôkazov ustáli skutkový stav potrebný pre svoje rozhodnutie, ktoré bude vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu preskúmateľné a po opätovnom rozhodnutí sporu svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C.s.p. tak, by obsahovalo dostatok dôvodov a ich uvedenie bolo zrozumiteľné.

24. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).